

DEURGOAN!

Magazine van Stichting De Hoven

DECEMBER 2015

Week van de dementie vrijwilligers in beeld
NIEUWS VIEF VROAGEN... Mien laifste bezit

Voorwoord

Beste mensen,

Eind september organiseerde De Hoven voor de tweede keer De Week van de Dementie. Onder het motto *Kennis delen en kennis verrijken* mochten we ruim 800 gasten op onze locaties verwelkomen.

Dit jaar hadden we als thema *Dementie en samenleving* gekozen. Een actueel thema, wat als een rode draad door de week liep. Ik denk dat we terug kunnen kijken op een geslaagde week, die zeker in 2016 navolging zal krijgen. In deze Deurgoan een impressie van deze week.

Tijdens de Week van de Dementie waren er maar liefst 2 bijeenkomsten van De Gedragsgenerator. Beide bijeenkomsten werden goed bezocht en de reacties van de bezoekers waren na afloop lovend. In deze Deurgoan kun je nader kennismaken met Ina Holtrop en Wycher van den Bremen, de mensen achter De Gedragsgenerator.

“Verdiep je vooral in de persoon met dementie” In deze Deurgoan daarover een mooi betoog van Jaap Bouwman, werkzaam als psycholoog bij De Hoven. Dat ieder mens verschillend is wordt in dit interview nog maar weer eens bevestigd.

De afgelopen tijd was Museum Stad Appingedam op de maandagmiddag speciaal geopend voor de bewoners van Vliethoven. Een mooie manier om elkaar te ontmoeten, samen een plezierige middag te hebben en te luisteren naar elkaars verhalen. In deze Deurgoan een impressie van het bezoek aan de tentoonstelling *Echt speelgoed*.

Mevrouw de Vries uit Winkheem vertelt dat ze het zo fijn vindt dat haar dochter regelmatig langskomt. Vrienden en familie is voor heel veel mensen erg belangrijk. Gewoon voor de gezelligheid, maar ook om bijvoorbeeld samen een klusje te doen of bijvoorbeeld krulspelden te zetten. Wij, als De Hoven vinden we dat erg belangrijk, want de ervaring leert dat iets voor elkaar kunnen betekenen het welbevinden van ouderen bevordert.

Ik wens u alvast een heel goed 2016 toe.

Jannie Nijlunsing
Directeur - Bestuurder De Hoven

	WEEK VAN DE DEMENTIE 4		Psycholoog Jaap Bouwman 10
Gedrags- generator 12		Vrijwilligers in beeld 14	
	SPEELGOED UIT JEUGDJAREN 15		'Hier mag je zijn wie je bent' 16
Vief vragen 19		Mien laifste bezit 20	

Redactie

Tineke Hamming

Fotografie

Hilda Boelens, Tineke Hamming
en Bram Noordhuis

Redactieadres

De Hoven
Postbus 31, 9950 AA Winsum
pr-communicatie@dehoven.nl

Vormgeving

NoordPReef Producties, Bedum

Druk

Scholma Druk, Bedum

Deurgoan is een uitgave van Stichting De Hoven

colofon

WEEK VAN DE DEMENTIE – EEN TERUGBLIK

De tweede editie van *De Week van de Dementie was wederom een succes*. Het thema van de week, *Dementie en samenleving*, liep als een rode draad door de bijeenkomsten. Alle bijeenkomsten zijn tot op heden zeer goed bezocht. Met bijna 800 gasten, een diversiteit aan sprekers en programmaonderdelen was er voor elk wat wils. De reacties van de bezoekers na afloop van de bijeenkomsten waren erg positief.

“Wat goed dat jullie dit voor iedereen organiseren”, “Nu weet ik hoe ik met klanten met dementie in de winkel moet omgaan” of “Ik zou graag verder met professor Hertogh praten, wat inspireert deze man ons”, waren een paar reacties van bezoekers.

Professor Hertogh had een boeiend betoog over goede zorg in de laatste levensfase van mensen met dementie.

Professor Slaets nam het publiek mee naar Geel (België), en liet zien hoe de buurt zich betrokken voelt bij het verpleeghuis.

Wegens het succes van vorig jaar, werd dit jaar twee keer een bijeenkomst van De Gedragsgenerator georganiseerd: In het Alzheimercafé Winsum en in het Burgemeester van Julsinghatehuis in Delfzijl. Aan de hand van zeer herkenbare sketches werd het publiek uitgenodigd om mee te denken.

Naar aanleiding van de mini-documentaire *Het dilemma van de open deur*, gingen Wies Landman en Henk Havinga in gesprek met het publiek over dilemma's en dementie.

In het Alzheimercafé Noordoost gaf Harry van der Klei (in het Gronings!) een soort geschiedenisles aan de hand van oude voorwerpen en verhalen uit de regio. Bijna een must voor iedereen die in de ouderenzorg werkt.

Aan de slag met bewegen op het ritme van muziek. In dat kader waren er presentaties en demonstraties van sport en bewegen voor ouderen in Winsum e.o. Ondertussen kon men genieten van een high tea.

Vijftien bewoners van De Twaalf Hoven deden mee aan een workshop beeldende kunst onder leiding van Hilli Kuilman van kunstencentrum Vrijdag. De kunstenaress hielp bewoners bij het maken van stillevens.

DAGBLAD
NOORDEN

26 september 2015, pag. 16

Schilderkunst in De Twaalf Hoven

WINSUM Vijftien bewoners van het Winsumer verpleeghuis De Twaalf Hoven kregen gistermiddag een workshop beeldende kunst onder leiding van Hilli Kuilman. De kunstenaress hielp de bewoners bij het maken van stillevens. De workshop vond plaats in het kader van de Week van de Dementie. FOTO GEERT JOB SEVINK

DAGBLAD
NOORDEN

26 september 2015, pag. 18

‘Dementie? Het lijkt op plots je kind kwijt zijn’

KOOS BIJLSMA

ONDERDENDAM/WINSUM In een druk warenhuis ineens je kind kwijt zijn. In zo'n situatie slaat paniek toe bij iedere ouder.

Dat gevoel van paniek bij een ouder is vergelijkbaar met wat mensen doormaken die lijden aan dementie, zegt directeur-bestuurder Jannie Nijlunsing van De Hoven. „Een ouder houdt in zo'n situatie rekening met het allergste. Als je lijdt aan dementie en ‘vergeten’ bent wat bij wijze van spreken een minuut geleden is gebeurd, heb je dat ook.”

Mensen die lijden aan dementie zijn in zo'n situatie gebaat bij een vertrouwd iemand in hun omgeving die bijvoorbeeld geruststellend een arm om de schouder van de ander legt. „Zo laat je merken dat iemand niet alleen is.” Om echt een naaste te kunnen zijn, komt het aan op een

goede relatie. „Door het levensverhaal te kennen kun je meer betekenen voor de degene die lijdt aan dementie.”

Nijlunsing zou graag zien dat er in de samenleving meer oog komt voor deze kwetsbare groep ouderen. „Dat betekent dat de caissière niet verontwaardigd reageert als een verwarde klant de supermarkt verlaat zonder te betalen. In plaats van geld te eisen kan de supermarkt later ook even bellen met een zoon of dochter die in het dorp woont, om zo te regelen dat de boodschappen als nog worden afgerekend.”

De Hoven runt verpleeg- en verzorgingshuizen in Delfzijl, Appingedam, Bedum, Winsum en Baflo. Met allerlei activiteiten werd hier deze week stilgestaan bij de Week van de Dementie. Een van de hoogleraren die als sprekers optraden, meldde dat voorlopig geen medicijn te verwachten is tegen deze kwaal.

In het Alzheimercafé Noordoost gaf Harry van der Klei (in het Gronings!) een soort geschiedenisles aan de hand van oude voorwerpen en verhalen uit de regio. Bijna een must voor iedereen die in de ouderenzorg werkt.

Kunst tijdens de Week van de Dementie

Op de cover van Deurgoan en tijdens de Week van de Dementie zijn werken van Robert van Westendorp tentoongesteld. Robert van Westendorp woont en werkt sinds 2001 in Ulrum. Zijn specialiteit: geschilderde portretten in olieverf op linnen. In de meeste close-ups benadrukt Van Westendorp telkens de mens achter het gezicht. Hij openbaart niet alleen het uiterlijk van mensen, maar vooral ook hun 'gemoed'.

Een karatervolle benadering van mensen die leidde én leidt tot ontroerende series van typerende portretten.

Psycholoog Jaap Bouwman: 'Verdiep je vooral in de

Volgens Alzheimer Nederland telt ons land op dit moment zo'n 260.000 mensen met dementie. Omdat de gemiddelde levensverwachting nog verder stijgt, zullen dat er in 2040 naar schatting 500.000 zijn. De oorzaak is nog steeds onbekend. Genezing is vooralsnog niet mogelijk. De Hoven begeleidt mensen met dementie. Hoe doen de medewerkers dit? Deurgoan vroeg het aan psycholoog Jaap Bouwman van De Twaalf Hoven in Winsum en Alegunda Ilberi in Bedum.

Jaap is er van overtuigd dat wanneer je je verdiept in de persoon met dementie, je veel zogeheten 'probleemgedrag' kunt voorkomen. "Wat ik mooi vind aan de begeleiding die De Hoven biedt, is dat de mensen die hier werken echt geïnteresseerd zijn in de persoon met dementie. Als je oprecht interesse bent, kun je ook betere zorg leveren. Vandaag de

dag gaat het vooral om het welbevinden van de mensen die hier wonen. Dan stel je vragen als 'Hoe gaat het echt met u?', geef je oprechte aandacht en neem je de tijd voor de ander. Dat vind ik hier echt fantastisch."

Prikkels

Dat ook kennis van dementie belangrijk is in de omgang met mensen die deze aandoening hebben, schetst Jaap aan de hand van een voorbeeld. "Mensen met dementie zijn heel gevoelig voor prikkels", legt hij uit. "Ze tonen steeds minder eigen initiatief en worden gaandeweg steeds meer gestuurd door prikkels van buitenaf. Ze raken snel overprikkeld met als gevolg veel onrust. Ook geluiden komen bij hen anders binnen. Bijvoorbeeld de mevrouw die zit te suffen in haar stoel. Opeens komt er met veel lawaai een etenskar voorbij. Mevrouw schrikt en is van streek, want ze associeert het lawaai met het geluid van langskomende Duitsers in de oorlog. Zoiets kleins als een etenskar kan dus grote gevolgen hebben. Dat vind ik zo mooi aan het kleinschalig wonen wat we tegenwoordig hebben. Als ik in die huizen kom, ervaar ik vooral veel meer rust dan in de vroegere woonsituatie."

Niet de ziekte maar de persoon

In tegenstelling tot zes jaar geleden, toen Jaap bij De Hoven begon, is er tegenwoordig veel meer contact met de familie van de mensen die De Hoven begeleidt. "In het begin hoorde ik verzorgenden, die terugkwamen van een begrafenis van een bewoner, nog wel eens zeggen: "als we dit van die

persoon met dementie'

persoon hadden geweten, waren we heel anders met hem omgegaan". Die opmerking hoor ik nu nooit meer, dankzij regelmatig contact met de familie. Eerder deden we meer onderzoek naar het verlies van geheugen en vaardigheden van de bewoners. Nu leggen we het accent niet langer op de ziekte, maar op wie de persoon is. Binnen drie weken nadat iemand hier is komen wonen, hebben we een uitgebreid gesprek met de familie, want zij kennen hun vader, moeder of ander familielid het beste. We nemen de levensgeschiedenis van de betrokkene door. Zo krijgen verzorgenden handige tips van de familie om moeilijk te begrijpen gedrag te voorkomen. Deze kennis helpt hen te zorgen voor een goeie interactie met de omgeving. Het is voor mensen met dementie heel frustrerend als ze overprikkeld raken. Op zo'n moment zie je ook angst. Dan is het fijn als er iemand in de buurt is die je kent en waar je je veilig bij voelt."

Tips

Of Jaap tips heeft voor mantelzorgers in de omgang met iemand met dementie? "Als psycholoog wordt mij vaker gevraagd hoe om te gaan met mensen met dementie. Een eenduidig antwoord is er echter niet, want iedereen is anders. Wat altijd goed is, is om je te verdiepen in de persoon en er met elkaar over te praten, dan bereik je het meest. Ga, als het mogelijk is, in overleg met de betrokkene zelf. Probeer erachter te komen wat er in iemand omgaat. Stel niet te ingewikkelde vragen, omdat die misschien niet meer worden begrepen. Pas je taalgebruik aan en wacht in alle rust op het antwoord, want ook de verwerking van informatie is vertraagd. Mensen met dementie schieten heen en weer wat emoties betreft. Probeer te accepteren dat dit bij de ziekte hoort. Je mag iemand wel

Jaap Bouwman in gesprek met de heer K. Renkema.

bijsturen, maar verwacht niet teveel begrip. Steun iemand die verdriet heeft. Dat kan soms zo maar over zijn, maar het kan ook zijn dat iemand er in doorschiet. Op zo'n moment kun je de persoon afleiden, door over iets anders te gaan praten. Maar doe het met respect en stel jezelf altijd de vraag: Waarom doe ik het zo?"

Wat is dementie?

Dementie is de naam voor een combinatie van symptomen -een syndroom-, waarbij de verwerking van informatie in de hersenen is verstoord. De meest voorkomende vormen van dementie zijn de ziekte van Alzheimer, vasculaire dementie, Lewy Body Dementie en Frontotemporale Dementie. Maar liefst één op de vijf mensen krijgt een vorm van dementie. Ook op jongere leeftijd kunnen mensen dementie krijgen. Naar schatting zijn er in Nederland 12.000 mensen met dementie, die jonger zijn dan 65 jaar.

In het begin van de ziekte vallen meestal de geheugenstoornissen op. Later krijgt de persoon met dementie problemen met denken en taal. Ook kan hij te maken krijgen met veranderingen in karakter en gedrag. Naarmate de ziekte vordert, verliest iemand met dementie steeds meer de regie over zijn eigen leven. Bij sommige mensen kan de achteruitgang heel snel verlopen, terwijl anderen nog jarenlang een relatief gewoon leven kunnen leiden.

Bron: Alzheimer Nederland

'Met humor en diepgang gedrag

Hoe ga je om met je partner, vader of moeder die dementie heeft? Hoe reageer je op zijn of haar gedrag, ook al begrijp je dat vaak niet? Wat zeg je wel en wat juist niet? Het zijn allemaal vragen die bij veel mensen in een dergelijke situatie leven. "Menselijk gedrag is veelzijdig", zeggen Ina Holtrop en Wycher van den Bremen. "Als we dat gedrag willen veranderen, is dat ingewikkeld. Het gaat gemakkelijker als het gedrag zichtbaar wordt."

Dat is wat Ina en Wycher van de Gedragsgenerator doen tijdens hun 'Theater der Herkenning'. Ze treden onder meer op in Alzheimercafés, voor bewonersverenigingen, werkers in de zorg en tijdens familiebijeenkomsten. "Met humor en diepgang maken wij gedrag zichtbaar." Ina en Wycher waren te gast tijdens de Week van de Dementie, georganiseerd door De Hoven.

Balans

"Wij spelen situaties die mensen kunnen tegenkomen als het gaat om het soms complexe gedrag van mensen met dementie. Wat betekent dat voor de betrokkene? Hoe ga je hiermee om als mantelzorger? Tijdens onze optredens in de Alzheimercafés spelen we voor de pauze een sketch. In de pauze praten we met de bezoekers en die informatie verwerken we in onze sketch na de pauze." Ina kiest voor diepgang en Wycher voor humor. "Zo houden we het luchtig. Iemand mag bijvoorbeeld niet meer autorijden. We vragen de mensen in de zaal hoe ze dit hebben aangepakt. Zo leren mensen van elkaars oplossingen. Wanneer iemand beginnend dementerend is, is er uiteraard eerst veel verdriet. Die ernstige kant belichten we, gecombineerd met humor, want het gaat om de balans."

Ina en Wycher illustreren hun verhaal met een aantal sketches. "Op een gegeven moment speel ik bijvoorbeeld een dochter, die na haar vakantie thuis komt", zegt Ina. "Ik zie mijn slapende vader op de afdeling in het verpleeghuis en binnen twee minuten is alle energie die ik tijdens de vakantie heb opgedaan, weer verdwenen. Daarna speelt Wycher een verzorgende, die mij even extra aandacht geeft. Zo laten we zien hoe belangrijk het is om elkaar aandacht te geven. We nodigen de zaal uit om mee te doen."

Samen

Ina en Wycher geven grif toe dat ze geen kant en klare oplossingen bieden. "We nodigen mensen uit om over het

omgaan met dementie te praten. Vaak reiken mensen elkaar mogelijke oplossingen aan door hun ervaringen te vertellen. We krijgen dan ook de meest ontroerende verhalen te horen. Op een avond vertelde een beginnend dementerende mevrouw over het stadium waarin zij op dat moment verkeerde. Een heel mooi moment. Ja, we krijgen iedereen wel los. Er gebeurt altijd iets. Vooral door er 'gewoon' over te praten met elkaar en het gedrag zichtbaar

zichtbaar maken'

te maken. Werkt iets? Doe het vaker. Werkt iets niet? Stop er dan mee. Het zou mooi zijn als de zorg voor mensen met dementie een echt 'samenspel' wordt tussen mantelzorgers, familie, verzorgenden en iedereen die hierbij betrokken is. Ook hierin gaat het om een goed evenwicht tussen alle partijen. Het is bovendien veel leuker wanneer je dingen samen doet."

Open vragen

De mensen van de Gedragsgenerator benadrukken vooral wat goed gaat. "U praat met iemand op ooghoogte, u maakt eerst oogcontact, u raakt iemand even aan... Met de sketches vergroten we de zaken soms uit, om het gedrag van betrokkene en mantelzorger goed zichtbaar te maken. Mensen voelen zich snel vertrouwd en vertellen veel. We benoemen niet alleen de dingen, we maken ze ook bespreekbaar. Wat we vooral doen is ervaringen delen. We verbinden de verschillende inzichten met elkaar en dat brengt mensen op nieuwe ideeën. We moeten voorkomen dat iemand zegt: 'Ik weet wat goed voor u is'. Eigenlijk moeten we ook stoppen met het geven van tips. Stel open vragen en dan kom je samen vanzelf bij de oplossing."

'We benoemen niet alleen de dingen, we maken ze ook bespreekbaar.'

De mensen van de Gedragsgenerator

Ina Holtrop

Ina Holtrop is dol op creatief samenwerken en nieuwe uitdagingen. Ze is Master Social Work en docent aan de Stenden Hogeschool in Leeuwarden. Ina deed praktijkervaring op in de psychogeriatric, verzorgt trainingen en deed onderzoek naar informele netwerken. Ze publiceerde 'Verdriet om dementie', naar aanleiding van een onderzoek over anticiperend rouwen bij dementie.

Wycher van den Bremen

Wycher van den Bremen is van huis uit sociaal geograf/planoloog. Rond 1990 ging hij aan de slag in de zorg. Eerst als projectleider Dementie Onderzoek in Groningen, later als preventiemedewerker bij Lentis. De specialiteit van deze geboren toneelspeler is humor met een serieuze ondertoon. Door zware onderwerpen luchtig te brengen, ontstaat openheid. Die zorgt ervoor dat mensen gemakkelijker hun twijfels en zorgen met elkaar bespreken.

De mensen van de Gedragsgenerator trainen onder andere winkelmedewerkers in de omgang met mensen met dementie, zijn graag dagvoorzitter en geven intervisie. Bij alles wat ze doen ligt het accent op dat wat goed gaat, met als motto 'Lets grow!'.

Meer weten? Kijk op www.gedragsgenerator.nl.

Sinds dit voorjaar heeft Alegunda Ilberi in Bedum een eigen Facebookpagina. Door het uitnodigen van dorpsgenoten en het regelmatig posten van berichten ontstaat er meer contact tussen de bewoners van Alegunda Ilberi en hun dorpsgenoten.

Inmiddels heeft Alegunda Ilberi al een groot aantal Facebookvrienden. En daar blijft het niet alleen bij. Een aantal van deze digitale vrienden komen inmiddels ook regelmatig in Alegunda Ilberi om als vrijwilliger mee te helpen met activiteiten en uitstapjes. Ook het verzamelen van spullen voor activiteiten of andere doelen is inmiddels een groot succes.

Kim Dunning is één van de dorpsgenoten die regelmatig gehoor geeft aan een oproep op de Facebookpagina van Alegunda Ilberi. Kim is 22 jaar, woont nog "thuis" en werkt een aantal uren als verzorgende. "Waarom ook niet, antwoord Kim op de vraag waarom ze gehoor geeft aan de oproepen om bijvoorbeeld mee te gaan met een bezoek aan de bakkerij. Ik vind het leuk om de bewoners een fijne middag te bezorgen. Ik heb inmiddels al meegeholpen met de wandelvierdaagse en ga wel eens mee winkelen. Het werken met ouderen vind ik erg leuk. Je kunt ze blij maken met kleine dingen, daar fleuren ze vaak helemaal van op".

Facebook vriend worden van Alegunda Ilberi kun je doen door via je eigen account Alegunda Ilberi uit te nodigen als vriend.

SPEELGOED UIT JEUGDJAREN MAAKT VERHALEN LOS

De afgelopen maanden werd door bewoners van verpleeghuis Vliethoven in Delfzijl en hun naasten, een bezoek gebracht aan Museum Stad Appingedam.

Het museum is speciaal voor hen op maandagmiddag geopend om de tentoonstellingen te bezoeken. Het verpleeghuis wil heel graag verbinding hebben met de omgeving en het museumbezoek is daar een mooi voorbeeld van. Mensen ontmoeten elkaar, hebben samen een plezierige middag en luisteren naar elkaars verhalen.

De lopende tentoonstelling *Echt speelgoed*, die loopt tot en met 3 januari a.s. toont zelfgemaakt speelgoed, speelgoed met herinneringen en een verhaal, als een contrast met de virtuele speelwereld van nu. De nadruk van de tentoonstelling ligt, vanwege het jaar van het ambacht, speciaal op ambachtelijk speelgoed.

Dat het tentoongestelde speelgoed herkenbaar is voor de bewoners van Vliethoven blijkt wel tijdens de bezoeken. Het is speelgoed uit hun jeugd. Mede door het zien en voelen van het speelgoed komen de verhalen los.

'Hier mag je zijn wie

Meer rust voor bewoners en medewerkers. Dat is volgens EVV'er Hiltje Louwes één van de grootste voordelen van de huidige zorg voor mensen met dementie. "Met het kleinschalig wonen kwam deze belangrijkste verandering", aldus Hiltje, die sinds 1986 bij De Twaalf Hoven in Winsum werkt. Sinds vier jaar is ze actief op de locatie Allershoff, waar mensen met dementie wonen in hun eigen appartement. Per acht personen delen ze een gezamenlijke huiskamer. Hiltje vergelijkt de oude situatie in verpleeghuis De Twaalf Hoven met de huidige woonsituatie.

Geduld

"We beginnen om zeven uur en hebben vanmorgen in alle rust eerst ontbeten met drie bewoners", begint Hiltje haar verhaal. "We dekken de tafel, eten een broodje en drinken een kop koffie met de mensen die vroeg op zijn. We gunnen de langslapers alle rust en ruimte om op hun tijd wakker te worden en te ontbijten. Hoe rustiger je zelf bent, hoe beter het gaat. Geduld hebben en zelf rustig zijn, zijn heel belang-

rijk. Je moet niet op tijd staan en dat is een hele kunst. Wordt het hectisch? Dan zet ik even mijn beide voeten op de grond, leun achterover en adem heel rustig. Ik ga dus niet mee in de hectische situatie, maar probeer helemaal Zen te zijn. Daarnaast doen we ons best om van elke dag een feestje te maken."

Als een moeder

Terwijl enkele dames in alle rust nog aan het ontbijten zijn, wordt de koffie op tafel gezet. Vrijwilligster Marjan Koopman heeft een lekkere cake meegenomen. Verzorgende Ineke Liewes helpt een bewoonster met haar medicijnen. Mevrouw Bronkhorst, die ook is aangeschoven, woont sinds kort in Allershoff. "Natuurlijk blijf je het liefst in je eigen huis wonen", zegt ze, "maar nu dat niet meer gaat, woon ik hier. Het is eerst even wennen, maar het is zó!" Met beide duimen omhoog, onderstreept ze haar woorden. "Hiltje is als een moeder." Hiltje lacht en vraagt mevrouw Schriemer ondertussen of ze even mag storen voor de volgende hap van haar ontbijt.

Veel dichterbij

Hiltje heeft altijd gewerkt met mensen met beginnende dementie. "Vandaag de dag blijven mensen langer thuis wonen", zegt ze, "en komen ze later bij ons binnen. In het oude gebouw was je met meer verzorgenden, maar dat betekende ook veel meer prikkels voor de bewoners en dat resulteerde vaak in veel meer onrust. Bovendien was je daar als verzorgende meestal in de slaapkamers van de bewoners bezig, de mensen wassen, wonden verzorgen en medicijnen verstrekken. Daarna bracht je de mensen naar de huiskamer.

je bent'

Hier wonen de mensen als in een gezin met elkaar samen en je bent als verzorgende acht uur per dag bij hen. Je staat hier veel dicht bij de mensen.”

Wij zijn te gast

Of het leven doorgaat, zoals de mensen dat thuis gewend waren? “Dat is heel mooi en dat is ons streven, maar vanwege de bezuinigingen lukt dat niet altijd, al maken die bezuinigingen je ook creatief.” Op de vraag waarom deze manier van wonen mooier is voor de mensen, antwoordt Hiltje: “Hier worden praktisch geen medicijnen tegen onrust gebruikt, omdat de mensen veel rustiger zijn. De mensen mogen vooral zijn wie ze zijn. Wil iemand even rust? Even alleen zijn? Dan ga je naar je appartement. In de oude situ-

atie was het altijd een drukte van belang op de gangen. Karren met eten of wasgoed kwamen langs, medewerkers renden heen en weer en voortdurend ging de telefoon. Alleen al wat dat betreft heerst hier veel meer rust en zijn er minder prikkels. Je merkt het aan alles: de mensen zijn veel meer ontspannen. Als verzorgende ben je erbij, bij alles wat de mensen doen. We koken samen. De dames van deze afdeling schillen zelfs de aardappelen voor de groep mensen hiernaast. Vroeger moest je verhuizen naar een andere huiskamer als het slechter met je ging. Hier blijf je gewoon, ook al ga je achteruit. Dit is echt het huis van de bewoners waar wij als verzorgenden te gast zijn om hen te ondersteunen.”

Feest

'Van verzorgende naar woonbegeleider' was de titel van de bijscholing die alle verzorgenden vier dagen volgden voor ze in de nieuwe situatie aan de slag gingen. "Ik was direct enthousiast", zegt Hiltje. "Ik vind deze manier van werken schitterend, omdat je alle ruimte hebt om in te spelen op het gedrag van de mensen. Als medewerker moest je eerder mee in de stroom. Deed je dat niet? Dan was je een buitenbeentje. Hier mogen niet alleen de mensen die hier wonen zijn wie ze zijn, maar wij als medewerkers ook. Het is kwetsbaarder. Je werkt hier vaak alleen, dus je krijgt geen feedback van collega's. Je hebt als medewerkers geen overdrachtsmomenten meer, maar we bellen en mailen elkaar. Het mooie is dat we nu zelfs dingen in de groep gooien, die we eerder nooit met elkaar bespraken, bijvoorbeeld over ons eigen handelen. Je mag ook met elkaar hebben. Daarna schudt je elkaar de hand en ga je weer verder, zand erover. Met de familie van de bewoners hebben we het enorm getroffen. Familieparticipatie gaat hier eigenlijk vanzelf. Of we nog wensen hebben? Ja, aan welzijn wordt gewerkt, maar met name in de avond en nacht, zijn er nog verbeteringen mogelijk. Verder is het vooral een feest om hier te mogen werken!"

nieuws

WERKBEZOEK COMMISSARIS VAN DE KONING

Op vrijdag 4 september j.l. heeft de commissaris van de Koning in de provincie Groningen, Max van den Berg een werkbezoek gebracht aan de gemeente Winsum. Tijdens het werkbezoek was er speciaal aandacht voor de samenwerking in de zorg. In dat kader werd een bezoek gebracht aan het Gezondheidscentrum Winsum en aan De Twaalf Hoven. In het Gezondheidscentrum werd een rondleiding gegeven. Vervolgens werd een bezoek gebracht aan de Beweegtuin op het terrein van De Twaalf Hoven.

Het officiële werkbezoek werd afgesloten in de Twaalf Hoven, waar Max van den Berg met een afvaardiging van De Hoven doorgepraat heeft over de samenwerking in de regio en de leefbaarheid in het kader van de veranderende zorg.

VIEF VROAGEN...

IN "Vief Vroagen" wordt bewoners gevraagd naar hun mening over de gang van zaken binnen De Hoven. Deze keer worden de "vief vroagen" gesteld aan mevrouw de Vries (89 jaar). Ze is geboren en getogen in Urum en woont sinds een jaar in Winkheem te Winsum.

Voelt u zich thuis bij De Hoven?

"Ach jawel, maar ik heb toch ook wel heimwee naar Urum. Daar heb ik vrijwel mijn hele leven gewoond. Ik kon in Urum niet langer alleen zijn en daarom ben ik verhuisd naar Winkheem. Winsum is geen rare plaats, al moet ik erg wennen."

Leidt u nog steeds het leven dat u gewend bent?

"Mijn dochter woont in Winsum en zij komt, ondanks haar drukke gezin, regelmatig langs. Dat vind ik erg fijn. Ik kijk graag naar de televisie en dat kan ik hier doen."

“ **Ik geniet van de gewone normale dingen die Groningen biedt**

Hoe belangrijk is de Groninger cultuur voor u?

"Heel wat. Ik ben er dankbaar voor dat ik een Groningse ben. Ik geniet van de gewone normale dingen die Groningen biedt. De taal en het landschap spreken me erg aan."

Wat is uw lievelingskostje?

Gewoon aardappels, groente en vlees. Vroeger kookte mijn man. Hij kon dat erg goed. Helaas is hij nu overleden. Het eten is hier ook goed. De ene keer smaakt het beter dan de andere keer. Maar dat was thuis ook zo".

Heeft u nog adviezen voor ons?

Niet echt.

mien laifste bezit

Mevrouw Otto Titirlobly, geboren in 1946 op de Tanimbar-eilanden, kwam als kleine meisje naar Nederland. Ze groeide op in Appingedam, maar altijd nog houdt ze van alles wat met haar geboortegrond te maken heeft. Een paar jaar geleden is ze nog een keer met haar familie naar de eilandengroep teruggegaan om herinneringen op te halen. De waaijer in haar hand heeft ze op een Pasar Malam gekocht. De waaijer doet haar denken aan haar afkomst en daar praat ze graag over.